

Izhaja vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravišstvo: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.—.

LETO II.

Ljubljana, torek, 30. oktobra 1923.

Štev. 40.

Ukinjenje ministrstev za socialno politiko in agrarno reformo.

Na seji ministrskega sveta dne 25. oktobra, so sklenili radikalni ministri (drugih sploh ni), da bodo parlamentu predložili zakon, da se ukine ministrstvo za socialno politiko in ministrstvo za agrarno reformo.

Ministrstvo za socialno politiko bi se imelo pečati z izvedbo delavske zaščitne zakonodaje, ono bi moralo gledati, da se izvede zakon o zaščiti delavcev in drugi delavsko zaščitni zakoni. Ministrstvo za agrarno reformo bi moralo razdeliti veleposestva in cerkvena posestva med revne kmete, ki so brez zemlje.

Niti eno, niti drugo ministrstvo ni rešilo naloge, za katere je bilo postavljeno, ali obe ministrstvi sta bili trn v peti kapitalistom in veleposestnikom, ki ne marajo o socialni politiki ali agrarni reformi nič slišati. Ni jim zadostovalo, da so vsako leto zmanjševali proračune in tako onemogočali vsako uspešno akcijo, priiskali so toliko časa, da je ministrski svet sklenil ukinjenje obeh ministrstev. Ukinitev teh ministrstev je

eden največjih uspehov kapitalistične ofenzive in kapitalisti ne bi nikdar mogli prodreti s svojo zahtevo, če bi proletarski razred bil v enotnih organizacijah, ki bi bile v stanju upreti se temu nasilstvu. Velik del krivde, da se je kaj takega moglo zgoditi, nosijo reformisti, ki odklanjajo enotno fronto in se borijo proti enotnosti strokovnega pokreta.

Veliko truda in naporov bo stalo delavski razred predno si bo zopet mogel priboriti vse postojanke, ki jih je od 1921. leta do danes izgubil. Zadnji čas je, da se delavstvo zave, da je potrebna, nujno potrebna, enotna proletarska fronta in enotne strokovne organizacije, če nečemo izgubiti še to, kar smo si obdržali.

Po vseh delavnicah in obratih, po vseh industrijskih krajih, mora delavstvo povzdigniti svoj glas in zahtevati enotne strokovne organizacije. Sabotaža enotne fronte je zločin.

To nam pokazuje tudi ukinjenje gori imenovanih ministrstev.

Napad režima na delavsko mladino.

Mladini pripada bodočnost. Če bi pred vojno socialna demokracija in reformistične strokovne organizacije obračale malo več pozornosti mladini, bi danes delavski pokret ne bil tako slab kot je, ker bi danes že odrasli delavci imeli več tistega, kar mi imenujemo razredno zavest in ne bi bili pristopni za razne nacionalistično-šovinistične, krščanske in nekrščanske varljive parole. — Greh, ki ga je zakrivila pred vojno socialna demokracija, nas danes bridko tepe in spoznavši to, so tudi neodvisne strokovne organizacije napravile vse, da odtegnejo mladino pred škodljivim vplivom raznih buržujskih društev (Sokol, Orel itd.) in ustanovile v svojem okrilju »Zvezo Delavske Mladine« (Savez Radničke Omladine), ki ima tudi svoje mladinske liste v Beogradu »Mladega Radnika«, v Zagrebu »Omladinsko Borbo«. V Sloveniji nam oblasti niso dovolile ustanovljati mladinskih organizacij, izhajala je pa »Proletarska Mladina«, katere je bila cel čas najpriljubljenejši list v proletarskih družinah, katerega niso čitali samo mladi, ampak tudi že odrasli sodrug. Buržuazija ima dober nos in čuti odkod ji preči nevarnost. Njeni špijoni so ji poročali, da ne morejo z uspehom zastopljati mladine z nacionalizmom in drugimi, protirazrednimi strupi, ker jih razkrinkavajo mladinski listi in zaupniki mladinskih organizacij. Mladina je pogumna in v Ljubljani si je upala celo demonstrirati, kar si niso upali niti železničarji, poštarji in javni nameščenci, ki rajše, mesto odločne demonstracije, pošiljajo v meščanske liste prošnje in obupne klice na pomoč. Mladina že s 14. leti demonstrira; kaj bo, ko odraste, kako bo uporabila silo svojih mišic in še večjo silo, ki jo predstavlja organi-

ziran nastop odločne mase. Mladino je treba vzgajati k hlapčevski pokorščini in klečeplazstvu. To pa ne gre, dokler obstojajo omladinske organizacije in izhajajo revolucionarni mladinski časopisi. »Zatreli jih«, so kričali po demonstraciji »Narod«, »Julro« in »Novosti« in policija mora poslušati in ubogati, kar ukažejo kapitalisti. Dobra jim je služila tudi demonstracija socialpatrijotov na celjskem kongresu. Tako se je zgodilo, izpolnila se je želja Uratnika, Eržena, Sveteka: Policija je prepovedala nadaljno izhajanje naše »Proletarske Mladine«. V Zagrebu je isto. Tam pa so bolj premešeni. Sram jih je, da bi skušali sfabricirati dokaze in iskati zakonite podlage za prepoved, zato pa enostavno zaplenijo vsako novo izšlo številko »Omladinske Borbe«. Hočejo jo finančno uničiti. To pa ni lahko dokler obstojajo omladinske organizacije, ki požrtvovalno zbirajo potrebna sredstva za izhajanje svojega lista. Razpustili so »Savez Radničke Omladine« v Zagrebu, zaplenili arhiv in zapečatili prostore, čeprav ni nobenega zakonitega razloga. Kdo te vpraša za zakone? Zakon o zaščiti delavcev obstoja, a kapitalisti se poživljajo nanj.

Pa motijo se kapitalisti, varaš se policija. Ne bomo protestirali danes, niti se pritoževali danes. Delali bomo naprej s še večjo požrtvovalnostjo, da bo čim preje napočil dan, ko bomo menjali vloge. Danes smo spodaj, kolo časa se suče in zgodilo se bo, da bomo mi zgoraj. Deliti pravico, nas pa učite sami.

Mladina naprej! Ura!

Omladinec.

Črne liste.

Skubec in Šega prepovedujeta sprejemati na delo domače delavstvo.

Dve leti trajajoča ofenziva kapitala se vedno bolj poostruje. Vsak dan nam prinaša nova sredstva, s katerimi kapitalistična podjetja vršijo nasilja nad delavskim razredom. Vsak poraz daje kapitalistom priložnost in povod, da uvedejo nova nasilstva.

Po ponesrečeni slavi v mariborski žel. delavnici je Šega pustil odpustiti 12 sodrugov, kateri so se mu zdeli zaupniki delavstva in kot taki nevarni. Ne semo, da jem je bilo odvzeto delo v delavnicah južne železnice v Mariboru (za katero bi se itak nihče ne pulil), Šega je izdal vsem podjetjem ukaz, da ne smejo sprejemati v službo delavce, katere je on odpustil. Dva meseca išče 12 kvalificiranih moči zama delo in zaslužka. Kamor pridejo se jim odgovori: Ne smemo sprejeti, nimamo posla in tako dalje.

Enako kot Šega z železničarji, postopa Skubec z rudarji. Odpustil je z dela nad 250 rudarjev (samih zaupnikov) in povsod, kamor pridejo rudarji vprašati za delo, dobijo enake odgovore kot mariborski železničarji.

Brez dela in brez zaslužka strada danes po zaslugi Skubca in Šega okoli 300 delavskih družin, ki ne morejo dobiti dela, ker so na črnih listah zaznamovani.

Državne oblasti to dobro vedo, a nobena si ne upa nastopiti proti tej ne-

sramnosti, nobena oblast se ne gane, da bi pripomogla zakonom, ki to zabranjujejo, do veljave. Mirno pa gledajo in dopuščajo, da podjetniki vlačijo v zemljo tuje delavstvo, ki se da premočiti lepim obljubam kapitalističnih agentov, in prihaja v zemljo ne vedoč, da bo moralo tu vršiti »lehn-drückersko« in štrajkbrehersko službo.

Rudarji odhajajo na Francosko in preklinjajo domovino, v kateri gospodarijo kapitalistični židje, pred katerimi poklekujeta vlada.

Če imajo oblasti, veliki župan Lukan in rudarsko glavarstvo le še malo poštenja in če jim domovina ni le koristništvo, bodo preprečili nadaljno izstradanje železničarjev in rudarjev in ukazali, da se črne liste ukinejo. Če tega oblasti ne bodo storile, bodo one nosile vso odgovornost za posledice, ki morajo nastopiti, če se hoče 300 družin sesradati in žive pograti v grob. Predno pogine človek v gladi, pobesni in ko vidi umirati od gladi svoje otroke, se maščuje.

Skubec je ulemeljeval odpust, češ da ne more dajati dela onim, ki mu pošiljajo peklenske stroje in rušijo elektrarne. Lukan se je strinjal. Ali bo Lukan toliko pošten, da se bo sedaj zavzel za odpuščene rudarje, ko je toliko kot dokazano, da so peklenske stroje poslali njegovi pristaši — radikali?

Ne prosimo milosti, ampak pravice. Žalosno, da se mora tudi za pravico prositi. Ali si naj jo vzamemo?

Skušnje zadnje rudarske stavke.

V svoji prvi številki so »Delavske Novice« prinesle kratek članek pod gornjim naslovom, kjer nek rudar uvodoma pravilno pravi »nikar se bali povedati delavstvu cele resnice« ter potem navaja 10 vzrokov, radi katerih je po mnenju propadla rudarska stavka.

Če nismo od stavke imeli nobenih materijalnih koristi, moramo stremeti vsaj za tem, da poiščemo napake, katere smo med stavko delali in skušnje iz te velike stavke naj nam služijo pri bodočem delu in varujejo naj nas pred ponavljanjem istih napak.

Napake, katere smo zagrešili pa bomo dognali najbolje, če podvržemo potek cele stavke ostri kritiki, ki pa mora biti poštena in dobrohotna, ne pa demagoška, s posebnimi zakulisnimi nameni. In ravno kritika Fabjančičevih »Del. Novic« se nam zdi, da je lake vrste demagoška kritika, ki ni objavljena zato, da bi se dognalo faktične napake, ampak zato, ker se hoče s tako kritiko kovati političen kapital za smer »Delavskih Novic«.

Predno preidemo k razmotrivanju posameznih točk, smatram za potrebno omeniti, da imamo n. pr. reformističnega »Delavca«, krščansko-klerikalno »Pravico« in nacionalistično »Novo Pravdo«, ki gotovo niso naši zavezniki, niti prijatelji in da ti, nam nasprotni listi, niso našli takih napak kot jih navajajo

»Delavske Novice«. Tendencia in namen kritike »Del. Novic« nam pokaže zadnja 10. točka, ki pravi:

»10. Ogromna napaka, ki so jo neki nepremišljeni sodrugi izvršili v aprilu mesecu s tem, da so se brezpogojno podredili Beogradu, kjer je vse desorganizirano in so pri nas slopili na čelo delavskega gibanja neizkušeni, mladi fantasi.«

Brezuspešno iščemo v »Strokovni Borbi« in v zapisnikih naših strokovnih organizacij kaka poročila ali sklepe, da smo se v aprilu brezpogojno podredili Beogradu. Pač pa vemo, da se je aprila meseca likvidirala SSDL in ustanovila NDSJ in da sta Fabjančič in Klemenčič aprila meseca bila izključena iz proletarske stranke.

Ne bi omenjali teh dejstev v našem strokovnem listu, ki je od strank neodvisen in se ne bo nikoli vmešaval v spore političnih strank, če ne bi »rudar«, ki je podpisan pod člankom v »Del. Novicah« smatral to, da se je likvidirala SSDL in ustanovila NDSJ kot ogromno napako, ki je povzročila tudi propad rudarskega štrajka. Tendencia je jasna in mišljena smo, da bi se propadla stavka 10.000 rudarjev ne smela kritizirati s političnega, ampak s strokovnega stališča, če hočemo imeti od kritike kake koristi za bodočnost.

Kot drugi vzrok, da je propadla ru-

darska slavka navajajo »Del. Novice«: »1. Nepravilno razumevanje enotne fronte.«

Problem enotne fronte je res kompliciran in posebno o taktiki, kako enotno fronto proletariata udeležiti, je bilo precej časa več razpravljanj. V čem se je enotna fronta nepravilno razumela, »Delavske Novice« ne povejo, zato jim ne moremo odgovoriti. Vsak rudar v revirjih pa ve, da smo se mnogo prizadevali in tudi vpostavili enotno fronto z vsemi organizacijami, katere smo mogli pridobiti za enotno fronto. Da nismo prilegnili v boj rudarjev v državnih rudnikih se je to zgodilo iz razloga, ker se uprava drž. rudnikov že nekaj časa sem pripravlja na redukcijo delavcev in bi stavka bila ravno povod za odpust. Rudarji v Mežiški dolini stojijo še pod vplivom »Unije«, ki je celo v revirjih Trboveljke prem. družbe odklonila enotno fronto, s hrvaškimi, bosanskimi in srbskimi rudarji pa nismo mogli, ker doli oblasti od stavke 1920. leta ne puste nobenih organizacij, v kolikor pa obstojajo, so Radejeve. Tam pa, kjer niti shodov ne moreš imeti, je nemogoče zainteresirati rudarje za enotno fronto s slovenskimi rudarji. Enotno fronto z ostalimi strokami? Trudili in

prizadevali smo se. Kdor pa je videl 48urno protestno obustavo dela železničarjev 3. avgusta in kdor pozna položaj v organizacijah drugih strok, ni mogel računati na uspeh, če bi te organizacije tudi pristale na aktivno pomoč.

Pod 3. pravijo »Del. Novice«: »Nepripravljenost na dolgi štrajk.

10.000 rudarjev z 20.000 rodbinskimi člani je stavkalo dolgih 8 tednov. Vsak rudar ve, da stavka ni bila zlomljena zato, ker je rudarje glad prisilil, da so se vrnili na delo, ampak, da je stavka bila udušena z nasiljem političnih oblasti in orožnikov. Nepripravljenost torej ne bo glavni, niti postranski vzrok, da je bila stavka zlomljena, ker so rudarji pokazali toliko odporne sile in toliko vsiljenosti, da je krivica, če se jim očita nepripravljenost. Nepripravljenost je, če hočete, izraz, ki je zelo raztegljiv. Nikdar ni nobena vojaška armada, nikdar ni nobena proletarska armada dovolj pripravljena. Golove nedostatke in pomanjkljivosti se opažajo pri stavkah, ki jih vodijo stare, po desetletja obstoječe angleške strokovne organizacije in nič čudnega ni, če so pomanjkljive strokovne organizacije, od katerih ne obstoja še nobena dve leti.

(Dalje prih.)

Teror v I. delavski pekarni v Ljubljani.

Da povemo proletarski javnosti in vam sodrugom živilske stroke, obračamo se posebno na sodruge, ki so še vključeni pri Osrednjem društvu živilskih delavcev za Slovenijo v podružnicah Maribor, Ptuj, Celje, Rogaška Slatina, Kranj in pivovarni Ljubljana, zakaj da se borimo pekovski pomočniki proti nočnemu delu. Povedali smo že večkrat v »Strokovni Borbi« in tudi v »Glasu Svobode«, zakaj da smo se ljubljanski pekovski pomočniki odcepili od reformistične centrale in naravnost izdajalskega početja njihovih voditeljev, ki so nam izdali vse naše pridobitve zadnjih treh let. Vložili smo pravila Zveze delavcev in delavk živilske obrti in industrije v Jugoslaviji za Slovenijo, toda vlada nam je odgovorila, da jim ne nudimo dovolj jamstva, da bi se ne razširjala komunistična propaganda. Seveda s tem nas je hotela vlada in policija ostrašiti, da bi mi šli nazaj k reformistom. Toda kljub temu nasilju se nismo uklonili. Toda elementi pri Osrednjem društvu so takoj začeli hujskali in g. Magušar je izjavil, ako bo Praprotnik kaj zahteval ali se protivil kakšni stvari, bo takoj šel. Da niso bile to prazne grožnje, vidimo takoj. On (Magušar), kot centralni blagajnik v odboru strokovne komisije, je uvedel v pekarni nočno delo od pol 4. ure zjutraj nazaj na 11. uro zvečer. (Čeravno pravi

člen 17. da se prične po zimi ob 5. uri in poleti ob 4. uri zjutraj.) Dne 17. i. m. zjutraj pravi g. delovodja Delavske pekarnice, da mora priti s. Praprotnik od danes naprej ob 10. uri zvečer na delo s pripombo, da ako ne pride, bo v 14 dneh šel. S. Praprotnik, kljub temu, da mu je tako rekoč že pokazal vrata na cesto sedaj na zimo, ko je za pekovske pomočnike najslabši čas, se je temu uprl in je rekel, da on ne bo prišel, ker se mi borimo, kot razredna organizacija, proti nočnemu delu. S. Praprotnik je držal besedo in ni prišel. G. Magušar pa mu je drugi dan odpovedal službo s pripombo, da ga ne rabi, pač pa da bodo dobili take, da bodo tihi in radi delali, kakor bo on hotel. Ne gre se pa lukaj samo za upeljavo nočnega dela, ampak gre se tudi za to, kakor je že sam izjavil proti dvema pomočnikoma v pekarni, da bo treba zopet raznašati kruh okoli odjemalcev. Zato pa on hoče, da se začne že ob 10 uri in pravi, da sedaj mora gledati vsak sam zase, da si boljše ugrdi eksistenco. Povedati moramo, da se on izgovarja, češ imamo veliko konkurenco in da drugod tudi že delajo po noči. Resnica pa je, da edino pekarna Kavčič začne preje, druge pa vse pozneje kot delavska. Zato pozivamo vse pomočnike posebno v Mariboru, da nam priskočijo na pomoč in da vržejo takega človeka iz svoje sre-

de, ker ne škoduje samo ljubljanskim pomočnikom, ampak tudi mariborskim in v celi državi. Ob enem moramo tudi protestirati proti pisavi »Socialista«, ki pravi da so ljubljanski fantolini razbili organizacijo. Vprašali bi samo gospode okoli »Socialista« g. Eržena in g. Golmajerja, ako imajo pogum, da naj si sestavijo eno komisijo iz zastopnikov obeh organizacij in naj se preišče in ugotovi kdo je kriv, da smo se ločili. Dokler pa tega ne storite Vas imenujemo lažnivce in obrekovalce in razdirače delavskega pokreta.

Ljubljanski pekovski pomočniki.

Duh Kristana Antona zopet straši. Kristan je šel konsolidirati buržuazijo,

njegovi podrepaniki pa v delavskih institucijah dajejo ostalim podjetnikom vzgled, kako treba podaljševati delovni čas. I. del. pekarna je podjetje delavskega konzumnega društva in pričakujemo, da bodo združniki poklicali famoznega Dražila na odgovor. Ne moremo namreč verjeti, da se člani konzumnega društva strinjajo s tem, da njihovi plačanci vodijo boj proti 8 urnem delavniku in za uvedbo nočnega dela. Inspekcija dela spi. Delavska zbornica ne more, organizacije nam policija ne dovoli, pritožbe ne pomagajo, ali naj vzamemo v roke pasji bič? Ali se naj poslužimo sile? Trpeli smo dovolj!

Mednarodni pregled.

Mednarodno delavsko gibanje pri naša vedno nove dokaze, da amsterdamsko internacionalno namenoma cepi delavsko gibanje, da ga še bolj oslabi. Ne samo da Amsterdam platonično odklanja enotno fronto z Rdečo Strokovno Internacionalo, ampak tudi še enotne strokovne organizacije cepi in razdvaja Amsterdam. Le izdajalskemu prizadevanju voditeljev Amsterdamu se je posrečilo cepiti strokovne organizacije v Franciji in Češkoslovaški, tudi v Nemčiji je Amsterdam zahteval, da bi se izključilo iz strokovnih organizacij revolucionarne elemente, kar pa so preprečili delavci sami. Amsterdam-ska internacionala je pogazila sklepe berlinske konference enotne fronte transportnih delavcev, ona hoče izvršiti razcep tudi na Norveškem, če se bo večina odločila za R. S. I. Amsterdamci so bili tisti, ki so podpirali Cankove fašiste v boju proti revolucionarnemu delavstvu in kmetom in tudi v Španiji bi ne moglo priti do fašističnega puča generalov, če bi Amsterdamci podpirali interese delavcev. Tudi razcep v strokovnih organizacijah Romunije na zadnjem kongresu je amsterdamska mahinacija. Amsterdamci so tisti, ki glasujejo proti sprejemu ruskih strokovnih organizacij v strokovne internacionale, oni so zakrivali, da še do danes niso v živilsko internacionalo sprejeli bolgarski sodrugi. In vendar vključ odporu voditeljev Amsterdamu so delavci poslali na Saškem in v Thuringiji enotno fronto in vzeli celo vlado v svoje roke in povsod se danes v Nemčiji postavljajo skupni akcijski odbori za obrambo proti fašistom in za postavljanje proletarskih stotnij za obrambo proletarskih razrednih interesov. Mase proletariata se zavedajo, da je le v skupnosti in enotnosti moč in sila in v odločilnem trenutku so tudi nemški delavci to spoznali in proti volji reformističnih voditeljev se združujejo.

Volja za enotno fronto proletariata narašča, ofenziva kapitala in naraščajoča reakcija sili mase v enotno fronto.

Francoski rudarji zahtevajo zvišanje mezd. V Alzaciji-Lotaringiji so stavili zahteve, za kopače in druge kvalificirane 25 frankov, za pomožne delavce 24 frankov in za dnarje 20 frankov dnevno. — Ker podjetniki plačujejo inozemske delavce za 30% nižje kot domače in jih na ta način izrabljajo tudi kot »Lohndruckerje«, zahtevajo, da se inozemske delavce plačuje enako kot domače. — Reformisti so odklonili sodelovanje v predstoječem boju, pač pa so pisali ministru za delo, da ponižno prosijo, da bi se blagovolil zavzeti za bedne delavce, ker drugače bodo poslali komunisti.

Štrajk rudarjev v Biscaya (Španija) je bil pa treh mesecih udušen. Med stavko je bilo zaprtih 83 rudarjev. Oblasti so zaprle delavski dom, prepovedale shode in celo kolportažo časopisja. Kako bedne so razmere v Španiji, kaže kolektivna pogodba, ki dolega tudi o zaslužkih otrok od 9. leta naprej. Otroci od 9.—12. leta zaslužijo pri 10 urnem delu ½ pezele, če delajo v rovih pod zemljo, pa eno pezele.

Na Poljskem stavkajo železničarji in transportni delavci. Revolucionarji zahtevajo proklamiranje generalne stavke, čemur reformisti nasprotujejo, češ da bi zato trpela država (buržujska!). vsled tega trpela država (buržujska!). Oblasti nastopajo proti stavkajočim z vso brutalnostjo. Vzroki tega gibanja so skrajno nizke mezdre, ki so se še poslabšale vsled padca poljske marke, ki je še manj vredna kot ogrska krona.

Norveški lesni delavci so na svojem 19. kongresu sklenili, da odpravijo v organizaciji vse podpore, kakor: bolniško, brezposelno, pokojninsko in posmrtnino ter so denar, ki je ležal v teh fondih, prevedli v slakovni fond.

LISTEK.

Franc Jug:

„Proletarci“.

(Priredil M. Klopčič.)

A na zapisnik tega ni vzel. A oba sta se čudila: sodnik in stavbinec. Zadnji sploh ni igral nikake vloge v pokretu, v nobenih zapiskih policijskih agentov ga ni bilo.

Premišljevanje: Kako sploh vse to pride? Iz zborovanja svojih sodrugov ve in tudi bral je že, da država, uniformirane oblasti, vojniki zatirajo in preganjajo delavce. To je sedaj razumel in zavedel se je tudi, da je vzrok temu le sistem. To mezdno delo v kapitalizmu z mnogimi posameznostmi in nasledki. In to drži: Sedaj so se pa naenkrat vsi delavci uprli temu in so celo iznašli cele sisteme proti kapitalizmu, sedaj se bodo kapitalisti branili. In država? To imajo baš kapitalisti v rokah. Vedel je že natanko kdo in kaj so pravzaprav kapitalisti. Da niso le bogatini in visoki ljudje, temveč tudi vsi oni, ki skušajo vedno zatirati proletarce in zloiniti njihovo moč, ki se drami. On ni vedel in ga ni brigalo, kaj hoče od njega ta sodnik, ki se spakuje in benti pred njim. On je pač eden z nasprotno

strani, to je čutil in s tem bomo nekoč še obračunali. Bodisi danes ali jutri, ali kdaj pozneje — kadar bo čas! To mu je bilo dovolj.

Popolnoma drug utis je napravil prihodnji že osiveli starček. Trdovratno se je branil pred vsem, kar mu je rekel sodnik. Vedno sem delal, tudi žena je delala. Sedaj je bolna in leži. Protje jo mori. In tako dalje. Sodnik pa ga ni slišal. Jezil se je: po čemu ti ovinki. A on zopet začne naštevati, kje vse je služil. On, da je človek, ki se vse svoje življenje z muko preživlja.

Preiskovalni sodnik se je razsrdil na vso moč, čelo mu je zardelo.

»Držite svoj gobec« je zakričal. »Vi ste ...« in pričel je naštevati, kar je že stoterim pridikal.

»Ali ste se tega udeležili!« je zarjovel.

»Seveda sem bil poleg, šel sem po cesti in sprevod je prišel iz stranske ulice in po kruhu so ...«

»Ali ste bili« — ga je zopet prekinil sodnik. »Torej vi priznavate, da ste bili v sprevodu?«

»Saj ne morem drugače, jaz ...«

Sodnik pisarju:

»Pišite: priznavam ...!«

In tako je šlo dalje. Ugotovilo se je še, da je cesta sploh njegov dom, ker je brezposeln.

In, da ni vse to brez humorja:

Zaslišan je bil še šestnajstleten fant, ključavničar.

Ta sploh ni dal nikakega odgovora, samo na jezo sodnika je dejal:

»Kaj vas to briga, le ne razburjajte se.« Sodnikov prisednik zagodrnja nekaj o prisilni delavnici.

Se tu je spregovoril fant:

»Od tam ravno prihajam. Poznam to bolje od vas. Pa nič za to!«

Fant je delil lepake in bil aretiran. Lepake po demonstraciji. On taji: to ga sploh ne briga.

In sodnik: spustimo ga, pa bo zopet lepil lepake. In gotovega zakona za to ni. Hudič! Hudič!

In prične dolgo pridigo. Fant pa potegne iz hlačnega skrivališča cigareto in prosi pisarja za ogenj. Sodnik se razljuti, pa vendar — spusti ga mora.

In ko ga je zunaj policaj spraševal, zakaj iz zapora, je odvrnil: »ker sem oslu rekel gospod!«

In ko je zunaj, se je pričel sodnik smejati. Eden hip je v sobi nekaj živahnega, slopi k oknu, odpre ga: Mrak. Zapre okno in pritisne na gumb:

Prihodnji!

...

Osamel, obupani in brez pomoči so ljudje kot množica, ker se še ni rodila skupnost. A že se javljajo prve bolečine.

Mile Klopčič:

Mi.

In vidim nas, kako stoječ v prokletju še dvomimo izprašujoč se v temi, kje On se nam pokaže v razodetju in dalje služimo kot hlapi nemi...

In vidim nas, kako stoječ kraj zemlje s strelico v čelu hrepenimo po svobodi. Smehljaj bolesten nam na licu dremlje. Vendar šepečemo stvariteljski svoj:

Bodi!

Mi kujemo zakone rojstva, oplajanja in spočetja...

Mi klešemo zakone vsega prerajanja oživelja!

Mi stvarniki vsega smo, ker mi smo Delo!

Mi smo — Bog!

In Delo le sebi nekoč bo spočelo slavolok.

Vsak zavedni proletarec

mora biti naročnik

»Strokovne Borbe«.

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

Francoski pomorci zahtevajo, da se kakoj vzamejo iz prometa vse stare ladje tipa »Marie Louise«, ker so nepopravljive in ne morejo vzdržati več nobenih voženj. Dokazali so, da podjetniki to dobro vedo ali ker so ladje dobro zavarovane, jih pošiljajo namenoma na težke vožnje, da dobijo visoko zavarovalnino, s katero si nabavijo nove ladje. Če se pri potopu ponesreči par sto mornarjev, se to podjetnikov ne tiče, ker jim ne plačujejo nobenih rent in nimajo torej nobene škode. Ibsenov »Sovražnik družbe« (v katerem piše o podjetniku, ki pošilja na morje ladjo, o kateri ve, da se bo potopila, ker hoče dobiti zavarovalnino) ni torej nobena fantazija, ampak potrjuje le resničnost Marxovega izreka, da se kapitalist ne ustraši pred nobenim zločinom, če se pri njem zasluži 100%.

Mednarodni propagandni komite (M. P. K.) revolucionarnih transportnih delavcev v Berlinu je izdal proglas železničarjem in transportnim delavcem celega sveta, v katerem jih opozarja na namero mednarodnega kapitalizma, udušiti nemško proletarsko revolucijo. Pojasnjuje važnost nemške revolucije za celokupen proletarijat in poziva železničarje in transportne delavce celega sveta, da se takoj združijo v enotno fronto, da postavijo enotno fronto in skupne akcijske odbore, ki naj pripravijo vse potrebno, da se ne bo prevladala municija, vojni material in vojaštvo. Proglas opozarja na nevarnost, da bo kapitalizem zopet presenetil proletarijat kot leta 1914, če se pravočasno ne ukrene, kar je potrebno.

Amsterdamske obljube — kje so dejanja? Na berlinski konferenci transportnih delavcev, kjer so poleg ruskih zastopnikov sedeli tudi zastopniki amsterdamske I. T. F., se je sklenilo, da se bodo kontrolirali na vseh važnih železniških križiščih municijski transporti. Sklenilo se je sklicati svetoven kongres transportnih delavcev celega sveta in zbirati za skupen borbeni fond. Vse to naj bi pripravil zato postavljeni komite. Kje je ta komite? Zakaj se ne kontrolira municijskih transportov? Kaj je z borbenim fondom? Kaj s svetovno konferenco?

Angleška organizacija železničarjev je 12 svojim članom dala štipendijo, da morejo študirati na univerzi po dve leti. Generalna direkcija pa je izjavila, da teh 12 delavcev ne bo več sprejelih v službo.

Nemške strokovne organizacije so vsled padca marke zašle v težko finančno krizo. Železničarska organizacija, ki je poleg svojega centralnega lista »Der Courier« izdajala še 7 drugih tednikov, je morala ustaviti vse liste in si je ustanovila eno samo glasilo za vse nemške železničarje.

Na pariških kolodvorih so zaposleni Vranglovci kot kontrolorji. Za svoje osemurno delo dobivajo 17.50 franka, medtem ko dobijo francoski železničarji za 9 do 10urno delo 14.75 franka. Da bi to razliko prikriji, se Vranglovcem posebej izplačuje, da ne vidijo francoski železničarji. — Pri nas je isto. Za 30 Vranglovcev se ustanavlja posebne gimnazije, za 1500 ljubljanskih vajencev ni niti za obrbne šole denarja.

Mednarodni položaj železničarjev. V Švici se vrši redukcija. Doslej je odpuščenih že 3000, promet pa se vrši v isti višini kot prej. Zato je neobhodno potrebno podaljšanje delovnega časa. Proti podaljšanju delovnega časa so se vršili protestni shodi, strokovna birokracija reformistov pa je proli volji železničarjev podpisala pogodbo, da se delovni čas podaljša »samo za pol ure«. Podpis te pogodbe je izzval veliko ogorčenje in železničarji zahtevajo sklicanje izrednega kongresa, da spremeniijo reformistično vodstvo organizacije.

V Nemški Avstriji je osemurni delavnik po zadnji naredbi že odpravljen. Socialisti niso za ohranitev osemurnika ničesar podvzeli. Železnice se bodo predale zopet privatnikom — inozemskim bankam, ki financirajo »sanacijo« Nemške Avstrije.

Tudi na Češkem se pripravljajo na to, da bodo železnice oddali privatnim družbam v izkoriščanje.

V Angliji, kjer so že pred meseci znižali plače profesionistom v delav-

nicah, se pripravljajo tudi redukcija plač promelnemu osebju. Predvsem hočejo odpraviti dosedanje doklade za nadurno delo in za nočno službo in draginske doklade. Tudi dvojno plačo za nedeljsko delo, katero so dobivali železničarji doslej, hočejo odpraviti. Namesto vsega tega se hoče uvesti samo 5% doklada.

Na Holandskem se pripravljajo redukcija železniškega osebja in naravno tudi podaljšanje delovnega časa.

V Belgiji, kjer se je maja meseca t. l. vršil enodnevni generalni štrajk železničarjev in transportnih delavcev proti neznosnim živlenskimi razmeram, pripravljajo zakon, s katerim se prepo-veduje železničarjem štrajkati.

V Franciji, kjer je po zlomljeni stavki 1920 bilo odpuščenih 25.000 železničarjev, so tekom 1921. in 1922. leta odpuštili še nadaljnih 50.000 železničarjev. »Pomanjkanje osebja« pa je bil potem razlog, s katerim je minister Le Trocquer zagovarjal zakon o podaljšanju delovnega časa, za katerega so glasovali v »interesu države« tudi reformisti.

V Bolgariji so podaljšali delovni čas železničarjem na 16 ur, ker je bila skoraj polovica železničarjev v zaporu, ker so pomagali kmelom pri zadnjem uporu proti fašistični vladi Cankova.

V Italiji vlada še naprej brutalni teror fašistov, še vedno se odpušča železničarje, reducira plače in podaljšuje delovni čas.

Na Norveškem si ne upajo naravnost ukiniti osemurnega delavnika. Zato so izdali naredbo, po kateri se računa 1¼ ure lahkega dela za 1 uro, 1½ ure vožnje za 1 uro in 4 ure rezervne službe za 1 uro. V zadnjem poldrugem letu so se mezde znižale za 30%. Draginske doklade so odpravljene.

V Združenih državah Severne Amerike (U. S. A.) je položaj na prvi pogled nekaj boljši. Po dvehletnem reduciranju plač (1921, 1922) se je letos doseglo že mnogo zvišanj plač. Vendar pa tudi to zviševanje plač ne dosega vedno narasčajoče draginje. Tudi v Ameriki se že težko občuti, da pada kupna vrednost dolarja. Vršijo se pa mnogoštevilni odpusti in reduciranje osebja. Posebno osebje na progah in v delavnicah se odpušča, ker so poleti stavkali. Železniške družbe se trudijo, da bi uvedle zopet akordno delo.

V Kanadi se pripravljajo železničarji na generalno slavno, ker se neprenehoma vršijo odpusti železničarjev in ker se hoče uvesti nov sistem plačilnih razredov, po katerem bi se železničarje razdelilo v nešteto plačilnih grup in podgrup. Trgovska zbornica zahteva, da se izvrši temeljita redukcija železniškega osebja in železničarskih plač, ki ne smejo biti višje, kot jih prejema ostalo industrijsko delavstvo. Vlada podpira to zahtevo trgovske zbornice in ker se boji odpora železničarjev, je razpusila organizacijo železničarjev.

Na Kitajskem so postavili 20.000 orožnikov, da vršijo »stražarsko« službo na železnicih. Orožniki spremljajo vsak vlak in imajo zasedene vse postaje. Vlada pravi, da je uvedla »stražarsko« službo, ker so nekaj vlakov napadli banditje. V resnici je ta »stražarska« služba naperjena proti železničarjem, in to dokazuje tudi dejstvo, da je za komandanta imenovan general Muntha, ki je ob priliki pomladanske železničarske stavke dal postreliti 30 železničarjev.

ZELEZNIČARJI! Bolj kot vse besede dokazujejo gori navedena dejstva o mednarodnosti kapitala. V vseh deželah. Povsod se istodobno vrši napad na pridobitve železničarjev: na osemurni delavnik, povsod se reducirajo plače, povsod odpuščajo železničarje. Bolj kot besede dokazujejo gori navedena dejstva, da reformistične amsterdamske organizacije postajajo bolj in bolj orodje in obramba kapitalistov. Ta dejstva nam tudi odpirajo oči, zakaj propadajo vse velike akcije železničarjev. Samo v kolonijah, kjer je domači kapital slab in kjer svetovni kapital le od daleč operira, na Kitajskem, v Mehiki, so deloma uspeli lokalni štrajki.

Proti organiziranemu svetovnemu kapitalu je vsak lokalni boj, je boj posa-

meznih skupin brezupen in obsojen na poraz, kot peščica neoboroženih ljudi pred dobro oboroženo armado. Proti enotni fronti kapitalistov nastopati v razcepljenih organizacijah, je samoumor. Politika sodelovanja z buržuazijo, kakršno vodijo reformisti, je slepa in izdajalska. Proč z mejami! Živela železničarska internacionala kot del vseobsegajoče internacionale trans-

Cvetke in slike iz „Osrednjega društva kovinarjev“ v Ljubljani.

Neverjetno je, če pomislimo, da so kovinarji, ki se povsod smatrajo kot predstraže razredno-zavedne proletariata, tu v Ljubljani le navadno slepo orodje par mladih nadebudnih despotov v Selenburgovi ulici. Mislimo tu seveda na one kovinarje, ki redno plačujejo svoje tednske prispevke ljubljanski podružnici osrednjega društva kovinarjev in ki se sicer ne zanimajo za organizacijo niti toliko, da večina njih ne ve, kdo je njen predsednik, kaj še v ostalem, kako se to organizacijo upravlja, kako njen odbor deluje itd.

Pred 14 dnevi je imela tukajšnja podružnica izredni občni zbor v goslini pri »Levu«. Ta »občni zbor« nam nudi pikantno sliko o duševnem razpoloženju člansiva in še jasneje se razvidi z njega kontrast in odpor med člani in vodstvom. Ne bo odveč, če tu podamo najpogavitnejše slike in dejstva o tem zborovanju, da bodo tako ljubljanski kovinarji uvideli potrebo temeljite remedure v svojih vrstah in posebno na organizatoričnem polju.

Ljubljanska podružnica, ki po poročilu blagajnika šteje 343 članov (po tajnikovem pa 240) je bila zastopana na tem občnem zboru po 28 moških in 35 ženskih članih. S te udeležbe se razvidi, da so gospodje birokratje angažirali vse ženske članice in so jih znali še pravočasno pridobiti za svoje politične in osebne mahinacije, ker so te šele komaj nekoliko mesecev organizirane ter nimajo še pojma o politični gnjilobi, o osebnih ambicijah in o zahrbljenih manevrih, ki jih te degenerirane figure počenjajo proti vsakemu, ki si upa ziniti kako besedo o njihovem nezasišanem tiranstvu napram vsem onim, ki slepo ne trobijo v njihov političen malomeščanski rog.

Večjega števila moških udeležencev so se spretno izognili s tem, da so n. pr. v strojnih tovarnah opozorili le svoje in obenem podjetnikove najzvestejše slugе, med katere spada večina »zaupnikov«.

Izvolila si je tako ta lepa držba z večino svoj odbor, sestojč iz devet najudanejših njihovih lakajev, na čelu kojih je postavljen prosluli Ropret, o katerem bi se dalo marsikatero lepo čednost povedati. Ena od takih čednosti je posebno zanimiva, da je namreč ta figura kot prvi zaupnik pri Tönniesu uporabil precejšnjo vsoto denarja članskih prispevkov za nakup loterijskih srečk in se v onem času kot »kontrolor« podružničnega odbora ni pokazal cele mesece v društvene prostore. Ta Ropret uživa sedaj največje zaupanje Svetek-Golmayerjeve klike, in so ga

pornih delavcev! Doli z bratomornim bojem! Živela enotna fronta!

Nemška revolucija na pohodu. Vstopite v njene vrste in na njeno stran! Ne vprašujte, bo li demokratična ali ne! Vladajoči razred ni nikdar dal počenega groša za demokracijo.

Fimmen na kongresu angleških strokovnih organizacij v Plymouthu.

poslednji res vredni. To in podobne reči bi se gotovo nikdar ne zvedelo, če bi se prejšnji predsednik Vrankar, sicer vreden Ropretov druž, nekdanj pod pritiskom ostalih odbornikov tako ne spozabil in med drugim izpovedal tudi zgoraj omenjeno.

Na občnem zboru je podal klavno poročilo o »položaju kovinarjev« Svetek, ki je v svoji dolgotrajni profislovni sofistikti med drugim ugotovil tudi to, »da so neodvisni večji reformisti kakor on in Korunovci«, češ, da reformizem pomeni izboljšanje in ker hočejo komunisti več izboljšati delavski položaj kakor reformisti, so zato več vredni tega naziva kot oni. Ako bi neodvisni dejali: hočemo vse, ali pa nič, potem bi bili ta pravi in jim bi šla vsa čast.« To je dobesedno pojmovanje Svetka-predsednika o nazorni razliki med reformisti in revolucionarji. Čudno je pri tem največ to, da so ga njegovi zvesti z resnimi in dostojanstvenimi obrazi poslušali, ko jim je klobasaril take in podobne neumnosti.

Oglasil se je pri točki »Razno« tudi en naš sodrug, ki pa ni dobil besede in je namesto njega razkladal Jankovič svoje jezuitsko naziranje o »ujedinjenju«, ki se ga pa tako boji, kakor hudič žegnane vode, ker se dobro zaveda, da bi s tem moral zapustiti svoj komoden stolček glavnega blagajnika.

Ko se je za njim ponovno oglašil zgoraj omenjeni sodrug, da odgovarja Jankoviču in Sveteku, mu je brljavi predsednik Ropret tudi takrat odrekel besedo in med splošnim mrmranjem in nezadovoljstvom zaključil ta »lepo uspeli občni zbor«.

Pribili moramo pa, da so temu ogabnemu počelju tirančkov s Selenburgove ulice krivi predvsem kovinarji sami, ki s svojo večno odsotnostjo in apatijo dajejo tem ljudem najboljše orožje v roke in dokler se ne bodo začeli intenzivno zanimati za svoje lastne interese, do takrat nimajo ničesar boljšega pričakovali in bodo padali vedno nižje v svojem gmočnem kakor duševnem položaju.

Zato, vzbudite se, kovinarji, vendar enkrat iz tega zločinskega spanja, zahtevajte ujedinjenje vseh kovinarjev na razredno-bojni podlagi, brez raliike političnega prepričanja in kjer bodo morali biti upoštevani vsi enako, ki kažejo resno voljo boriti se za kovinarske interese, ne pa da bi še nadalje paševala nad vami mala skupina duševno pokvarjenih nesilvorov, ki štejejo za neodpusljiv greh, če se kdo izmed njih upa prestopiti prag Delavskega doma.

Iz naših Jesenic.

Pod tem naslovom piše list »Delavec« št. 42 o občnem zboru Osrednjega društva kovinarjev podružnica Jesenice. Pravi, da se je isli vršil ob zelo slabi udeležbi. Tukaj na tem mestu ste vendar enkrat govorili resnico — vsa čast Vam. Nekdanj tako mogoč na poslojanka Osrednjega društva kovinarjev na Jesenicah se je zdobila v prah. Marsikateri bo dejal, da so jo razbili »Nezavisneži«, temu pa ni tako; razbila jo je politika J.-S.G. e tufi quanti.

Stari odbor je bil v vednem ognju od strani opozicijonalcev a la Jeram itd. Vedno očitane demagoštv, potem so bili na dnevnem redu — razni osli, gniloba v starem odboru, nesposobnost poslovanja v organizaciji, napadna taktika v mezdne gibanju ter vse mogoče psovke, ki jih more izgovarjati le res pravi demagog. Nezavisni

kričaci so ustanavljali v sosednji sobi svojo organizacijo, piše list, ter tudi tam ni bilo povoljne družbe. Torej dobro! Naj bo po vašem, saj laž ima kratke noge. Ako bi nas bilo samo toliko, kot je bilo vas, bi nas nič ne plašilo, ker vemo, da je edino naša pot tista, ki vodi k končnemu osvobojenju proletarijata izpod suženjstva.

Predbaciva se v tem članku razne stavke, ki so jih vodili »Nezavisni«. Češ pogledjte jih, vsaka akcija, katero začnejo Nezavisni, se takorekoč izjalovi, nobenega mezdne gibanja ne morejo končno izvršiti. Na srcu jim je posebno železničarska slavka, potem rudarska slavka itd. Nas vse to ne uplaš, ako se stavke zlomijo, ker nam je znano, kakšen teror se je vršil v Trbovljah napram rudarjem od strani žandarmerije ter Trboveljske premogokopne družbe ter naše slavne radi-

kalne vlade. Znano nam je tudi o insceniranju raznih atentatov od strani ? ? ? ? Znano se nam tudi razne aretacije trboveljskih rudarjev, zaplenba denarja, zapečatenje lokalov itd. Ob takem terorju ni čudno, ako se stavke — zlomijo.

Na misel nam pa prihaja celjska stavka, ki so jo vodili reformisti Osrednjega društva kovinarjev v Ljubljani. Ta stavka je bila sijajno podprta od vseh strani cele Slovenije v gmolnem oziru. Stavkala je le peščica delavcev napram Trbovljam, in kaj se je zgodilo? — polomija, da ji ni primere. Polomija v Kamniku, tako na Jesenicah in vse povsod sama polomija; ja, ja, gospodje reformisti, tako je in nič drugače.

Jesenškemu proletarijatu ter celi javnosti pa povemo, da je bil prejšnji stari odbor tisti, ki je energično in uspešno izvojeval s pomočjo revolucionarnega proletarijata dva mezdna boja brez centralne pomoči. Za uslugo se je odboru očitalo od strani centralnega zastopstva S., da ima jeseniški proletarijat napram ostalemu proletarijatu Slovenije že itak previsoke plače.

Nadalje piše isti članek: Z ozirom na prevzeto anarhijo in nered v podružnici ni bilo mogoče ustvariti si čim jasnejše slike. Takoj spet piše drugi demagog, da se bodo našli še marsikateri nedostalki v blagajniškem slanju od razpuščenega odbora. Tako demagogi, proletarijat vas je enkrat že obsodil, kadar vas bo pa zadnjikrat, takrat vam pa gorje! Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

Pribijemo in to zadnjikrat: Likvidacija, oziroma oddaja premoženja se je izvršila pravilnim polom, seveda od naše strani, od patriotske strani se nam je pa grozilo z brahijalno silo, ako lepim polom ne oddamo težko prihranjenih grošev. Navzoči so bili pri likvidaciji: stari odbor, začasni odbor, Jeramova grupa ter zastopnik centrale Golmajer. Vse se je vzelo na zapisnik, nobene stvari ni manjkalo. Golmajerju so usne od samega veselja kar narezane lezle. Malo je manjkalo, da ni zapil od samega veselja: »Kelnarca, princes ga še en liter, pa nas še ne bo hudič uzev!«

Idijotje, zakaj ste se podpisali, ako niste našli vse v redu? Kdor bo še nadalje trosil take laži, ga bomo po izreku Jerama prijeli za »goflo«.

Isti demagog piše dalje: Nezavisni ne vidijo čez domačo grudo v svet. Prokleto se dobro spominjamo kdo je bil tisti, ki je pomagal odpravljati osemurni delavnik v Nemčiji! Dobro se še spominjamo, kdo je bil tisti, ki je pomagal nemški policiji razgrnati lačno delavstvo. Znan nam je še slučaj Bolgarske, kdo je uduševal delavsko-kmetjsko revolucijo v Bolgariji. Vaši bratci so tisti, ki imajo od proletarske krvi umazano obleko. Svetujemo vam, da se vsaj ob dvanajsti uri spametujete, drugače bo prepozno.

Nadalje čitamo neko izjavo od podružnice osred. društva kovinarjev na Muli. Mi smo tej podružnici poslali naš sklep ter resolucijo glede ukinitve prispevkov ter sklicanje kongresa. Podružnica nam je odgovorila, da se povsem strinja z našimi sklepi in resolucijo, ter da že dalj časa ni zadovoljna s taktiko Sveteka in Golmajerja itd. Na kongres, pa pravi, da ne more poslati svojega delegata radi finančnih težkoč. Ako pa ti ljudje danes drugače pišejo, so pa najbrže pod vplivom kakšnega diktatorja od zgoraj; slej ko prej se bomo še spoznali, sodrugi, kajti mi že vemo kaj delamo. Vemo tudi, da proletarijat od tega socializma do danes faktično nima drugega kakor kup beračije.

Še to zgodnico naj vam povemo: Zadnjo nedeljo smo imeli volitev glavnega zaupnika. Prejšnji glavni zaupnik Wergelj Rok je moral podati demisijo radi bolezni. Na njegovo mesto je prišel sedaj neki Kovačič, ki pa nam je v delavskem pokretu dosedaj neznan. Za namestnika glavnemu zaupniku je pa izvoljen Jeram. Značilno je, da si ta dva patrijarha zamenjata včasih vloge, tako da je Jeram glavni zaupnik, Kovačič pa namestnik, saj to je logično, da

stoji glavno zaupništvo z osrednjim društvom kovinarjev pod kuratelo Jeramovo. In ko sta si ta dva patrijarha vloge zamenjala, oziroma igrala oba eno in isto vlogo. Smo si bili takoj na jasnem, kam pes tace moli. Ko sta se predstavila g. ravnatelju Noftu, so si gospod ravnatelj kar menciali roke od samega veselja ter obljubili, da bodo vse storili, kar bo v njih moči. Tako se

je zgodilo, da so si g. Jeram že večkrat zvišali separatne plače, seveda sami sebi in še nekaterim. Mi bi svetlovali Jeramu sedaj, ko je spet za »kapota«, da bi šel po tistih oddelkih, kjer so res slabe plače, ter tam skušal postaviti višje kategorije, ne samo za svoj žep. Seveda, Bog je sam sebi poprej brado ustvaril, kaj ne da.

Jesenški razdirači.

Zopet I. Delavska pekarna.

Ljubljana. Dne 28. oktobra 1932 se je vršil sestanek pekovskih pomočnikov Ljubljane v restavraciji »Zlatorog«, na katerem se je razpravljalo o osemurnem delavniku in ofenzivi kapitala in s tem v zvezi o preganjanju in odpuščenju delavskih zaupnikov v I. Delavski pekarni v Ljubljani.

Dasi je ta pekarna oddelek Splošnega konzumnega društva za Slovenijo, torej v rokah in upravi gg. socializmov, vladajo v njej take razmere, ki prekašajo vsako požrešnost navadnega buržuaznega podjetnika. Zborovalci so konstatirali, da v isti pekarni pašuje neki delovodja, ki je s protekcijo in na račun mnogo odpuščenih sodrugov, sam brez dovoljne kvalifikacije, zasedel to mesto in je v registru buržuaznih slug vpisan na ime Jože Magušar. Po buržuaziji dodeljeno mu vlogo izvršuje popolnoma zvesto. Pregarja, šikanira, ozmerja in odpušča delavce brez vsakega vzroka. On kot delovodja socialistične pekarnice, član splošnega konzumnega društva, centralni odbornik Osrednjega društva živilskih delavcev Mežnaricevega kalibra in član Socialistične partije Jugoslavije, ne izplačuje delavcem nadur in zahteva, da se dela ponoči 9—10 ur vsak dan, brez da bi bilo potreba in ne da bi dal delavcem za to po zakonu predpisano odškodnino. Odpustil je brez vzroka več delavcev, med tema tudi s. Mraka in zadnje dni s. Praprotnika. Poslednjega zaradi tega, ker ni hotel jesti stari kruh in delati 9 ur ponoči. On, socialistični paša, enostavno ukazuje: »Splošnemu delavskemu konzumnemu društvu se ne izplača držati več avtomobila, ki je dosedaj razvažal pecivo po mestu, in vi, proletarci-roboti, morate začeti delati ob 10. uri zvečer, pripraviti kruh in ga sami raznašati po mestu do 8. ure zjutraj, da bi podjetje imelo več dobička in moglo uspešno konkurirati ostalim pekarnam. Vi delavci ne boste jedli svežega kruha, nego stare štruce, ki odpadejo od polne mize nas podjetnikov! Tako ukazujem jaz, paša Magušar, kdor ni zadovoljen, bo vržen na cesto, naj crkne kot pes!«

Četudi od socialpatriotov, je preveč. Pekovski pomočniki tak postopek najodločneje obsojajo in izjavljajo, da ne bodo tega več trpeli, posebno pa ne še iz razloga, ker so večina tudi člani splošnega delavskega konzumnega društva in ne smejo dovoliti, da se v eni delavski gospodarski zadrugi na tako naravnost brezobrazen način postopa z delavci, ki so obenem člani konzumnega društva, kojega je ta pekarna samo oddelek. In ker ta zadeva globoko sega v interese pekovskih pomočnikov in principe delavskih pravic sploh, sklenilo se je, da se takoj stopi v stik z vsemi organizacijami pekovskih pomočnikov v Sloveniji kakor tudi na Hrvaškem, da se take in podobne svinjarije enkrat za vselej odpravijo.

Poleg tega so delavci, zaposleni v I. del. pekarni, postavili sledeči predlog:

da se v njih imenu vložijo I. delavski pekarni te-le zahteve:

1. upoštevanje osemurnega delavnika in izplačilo nadur s 50%;
2. preklic odpovedi zaupniku Toneu Praprotniku;
3. odslovičev delovdije Jožela Magušarja, ki brez vzroka šikanira, preganja in zmerja delavce.

Pomočniki delavske pekarnice so pripravljeni povrniti se na delo, ako podjetje ugotovi upravičenim zahtevam.

Za pogajanja so pekovski pomočniki pooblastili Zvezo Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo in Delavsko Zbornico v Ljubljani.

O tem naj odloča sporazum vseh pekovskih pomočnikov Slovenije, ki bo obenem tvoril podlago minimalnih zahtevkov za vse pekarnice, ker se gre za bili ali ne bili, — za življenski obstoj.

Na žalost smo bili prisiljeni obvestiti javnost o neredih, ki se dogajajo ravno v Splošnem konzumnem društvu za Slovenijo kot delavski inštituciji in opozarjamo vodstvo istega, kakor tudi člane Delavske zbornice, ki so obenem člani tega konzuma, da je čaša polna in bomo morali vsak nered dostojno ožigosati in odločno nastopiti za naše pravice, ker mora biti povsod red, pa tudi v pašaliku raznih Magušarjev e tutti frulli.

Samo z razredno zavednostjo, solidarnostjo in požrtvovalnostjo je zjamčen uspeh Vašega boja!

Dopisi.

Litija. Kakor kaže, hočejo izzivati N. S. Z. podpreti zakon o zaščiti države (za kalerega so glasovali) s tem, da hočejo uvesti še batine po podjetjih. Oni prav radi batinajo mladino. V zadnjem času se je zgodilo že nekaj takih slučajev in med njimi slučaj, da je priganjač (mojster) celo staro delavko pehal na delu, (ime zaenkrat zamolčimo). Sicer so to slučaji, ko mora vsakemu poštemu proletarcu šiniti kri v glavo. In to je sililo Z. T. O. D., da upliva pri podjetju potom zaupnikov, da se preneha enkrat za vselej s takim početjem, ki je na papirju odpravljen že pred 50 leti. Podjetje je to tudi naredilo in pustilo nalepiti liste po delavnicah, da je delavstvo videlo, kaj čaka listega, ki se hoče prelepati po tovarni. Tega pa ni vzel za resno neki delavec, ki je zadnji čas prelepal nekega mlajšega sodelavca in bil radi tega postavljen na cesto. Seveda mi ne odobravamo, da se delavce odpušča, najodločneje smo pa tudi proti prelepanju. Seveda, vsaki zaveden proletarec ali proletarka je odobral nastop organizacije proti takim činom, niso pa tega odobraval ostanki N.-eserjev, ampak se je zbralo nekaj tega zaslepljenega mrčesa in tulilo v svet, tega so krivi neodvisni. Seveda, kar je koristnega za delavstvo temu nasprotujejo ti N. lahkoživci, kar je proti delavstvu, zato pa glasujejo. Dne 19. oktobra se je zbrala štiripidesna deteljica iz vrta narodnih policistov, včevši tudi Tonea Brandnerja, kuma zakona o zaščiti države in so šli se potovali za dolžnega vročokrvnega š. ravnatelju in odločno zahtevali naj se s. Zupančiča postavi na cesto in zaposli odpuščeni prelepač. Dična četvorica si je vzela v čast še lažljivo obrekovali in denuncirati

zakonito izvoljene delavske zaupnike. Seveda je to lahko umljivo, kdor je glasoval za proli-delavske zakone, je še zmožen glasovati za batine, ker ta človek nima toliko razuma, da delavce tepe dovolj kapital in da ni potrebno, da bi se še delavci med seboj. Jasno nam je kje so pri njih interesi. Oni se ne zmenijo za težnje delavstva, njim je le za mandate in mesta pri polni mizi. Vedo, da z uslanovitvijo Zveze delavcev in delavk tekstilne industrije jim je močno odklenalo, zato so se pa z vsemi sredstvi vrgli nad njo, dobro vedo, da jih bodo oblasti podpirale in da jim bo šlo orožništvo na roko. Kajti kamor bodo oni mignili, bode takoj hišna preiskava in tako bodo ljudstvo zbegali in oplašili. Ali zmogli so se. Delavstvo se ni oplašilo, ampak še tesneje se je oklenilo svoje delavske organizacije, kalera je izšla iz vrst delavstva ter išče nobenih korit in ne lovi mandatov. Zatorej kličemo vsem tekstilnim delavcem, da se strnemo v močno organizacijo in da bodo po vseh krajih, kjer je razširjena tekstilna industrija, tudi podružnice Zveze delavcev in delavk tekstilne in oblačilne industrije in obrta. Povemo tudi še N. S. Z., ki je edino še na papirju, da naše geslo je proč s prelepanjem po tovarni in stran od tistih, ki stremijo za zakoni, ki ugonablajo proletarijat. — Naj živi razredni boj! Naj živi solidarnost med delavstvom!

Zagorje. Potrebno je, da se tudi mi enkrat oglasimo iz Zagorske kotline. V revirju Kotredežu so razmere nevzdržljive. Nahaja se v tem revirju neki nemur šihmajster Kiefer Franc. Može se prav odlikuje v surovosti napram rudarjem. Če ga rudar naprosi, da naj mu da malo boljši akord, da bo kaj zaslužil, pravi: »akament frdamana, hudiča, dela, dela!« če ga pa poprosi, naj mu da drugo delo pravi, da ga nima. Rudar, domačin, izmozgan od družbe do kosti in ki ima 20 ali več let službe, in toliko vreden kot pes. Pride pa njemu po volji, zasluži dobro in dobi tudi dobro delo. Letos so prav dobro obrodile češplje. Gospod vicešihl majster radi pije alkohol, tako da brez dvoma bo še ta dični gospod večkrat pogledal na take ljudi. Svetujemo gospodu Kieferju, da naj lepše ravna z rudarjem, drugače smo primorani da prihodnjč pišemo še kaj več o njem.

Litija. Podpisani se vljudno zahvaljujemo vsem sodrugom, ki so pomagali v bolezni meni in mojih otrok in ob smrti moje hčerke.

Anton Osolnik.

Zagorje. Delavci podjetja Birola so ob priliki stavke darovali Zvezi rudarskih delavcev, podr. Zagorje, 371 Din 50 p za stavkujoče rudarje, za kar se jim najtopleje zahvaljujemo.

Zveza rud. del., podr. Zagorje.

Zagorje. Neodvisna Zveza kemičnih delavcev (steklarjev) je darovala Zvezi rudarskih delavcev, podružnici Zagorje, za brezposelne rudarje v času stavke znesek 5281 Din, za kar se ji najtopleje zahvaljujemo.

Zveza rud. del., podr. Zagorje.

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo. Odgovorni urednik: Pavlič Hinko. Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.

Ravno kar je izšel

Rudarski Železničarski Kovinarski

KOLENDAR

za prestopno leto 1924

Koledar je vsestranski in z zanimivo in praktično vsebino ter je vezan v polplatno.

Cena mu je za izvod 15 Din.

Železničarji, Rudarji, Kovinarji, naročite takoj koledar pri svojih podružnicah, ali pa na izdateljstvo koledarja, Ljubljana, Turjaški trg št. 2/II (lahko tudi na uredništvo »Strokovno borbe« in »Glas svobode«). Vpošljite obenem tudi denar, ker se na naročila brez denarja ne bo oziralo. Podružnice dobe popust.

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?